

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในโครงการ “ยึดดอก พกถุง” ของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามเอง (Self-Report) และจำกัดขอบเขตในการศึกษาเฉพาะ กลุ่มนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย ของรัฐและเอกชนที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยได้แก่ นิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย ของรัฐและเอกชน ที่อยู่ในสังกัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,023,642 คน* จาก (ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550) แบ่งได้ ดังนี้

ประเภทของมหาวิทยาลัย	ชาย	หญิง	รวม
มหาวิทยาลัย – รัฐ	377,456	443,847	821,303
มหาวิทยาลัย – เอกชน	87,856	114,483	202,339
รวมทั้งหมด	465,312	558,330	1,023,642

แหล่งข้อมูล * ข้อมูลจาก กลุ่มสารนิเทศ สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
http://www.mua.go.th/infodata/50/all_2550.xls

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Samples) จากจำนวนประชากร 1,023,642 คน ผู้วิจัยใช้วิธีเปิดตารางของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับผลการวิจัยได้ คือ ไม่น้อยกว่า 400 คน ดังนั้นในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในโครงการ “ยึดอภพกฤษฎ” ของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” จะใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล จำนวน 400 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการคัดเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่าง จะใช้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกมหาวิทยาลัย ดังนี้คือ

- 1) จำแนกมหาวิทยาลัยที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยของเอกชน
- 2) เลือกมหาวิทยาลัยแต่ละประเภท โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Radom Sampling) ออกมาจนได้จำนวนมหาวิทยาลัยทั้งหมด จำนวน 4 มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น
 - มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 2 มหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยของเอกชนจำนวน 2 มหาวิทยาลัย
- 3) จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่ได้ เลือกจำนวนนิสิต นักศึกษาจากแต่ละมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 100 คน โดยแบ่งสาขาวิชา ออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - สาขาวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 50 คน
 - สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 50 คน
- 4) ในจำนวนนิสิต นักศึกษาแต่ละสาขาวิชานั้น ได้กำหนดกลุ่มนิสิต นักศึกษาตามสัดส่วนของประชากร นิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยทั้งหมด กล่าวคือ เพศชาย ร้อยละ 40 และเพศหญิง ร้อยละ 60 จึงได้กลุ่มนิสิต นักศึกษา

- เพศชาย จำนวน 20 คน
- เพศหญิง จำนวน 30 คน

5) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มนิสิต นักศึกษาครบ จำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. นิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง" แยกต่างหาก
 ตัวแปรต้น เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของมหาวิทยาลัย
 ตัวแปรตาม การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง"
2. นิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง" แยกต่างหาก
 ตัวแปรต้น เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของมหาวิทยาลัย
 ตัวแปรตาม ความรู้เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง"
3. นิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อโครงการ "ยึดอก พกถุง" แยกต่างหาก
 ตัวแปรต้น เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของมหาวิทยาลัย
 ตัวแปรตาม ทัศนคติต่อโครงการ "ยึดอก พกถุง"
4. นิสิต นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง" แยกต่างหาก
 ตัวแปรต้น เพศ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของมหาวิทยาลัย
 ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง"
5. การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง" มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง"
 ตัวแปรต้น การเปิดรับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง"
 ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง"

6. ความรู้ เกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกณู" มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกณู"
- ตัวแปรต้น ความรู้ เกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกณู"
- ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกณู"
7. ทศนคติต่อโครงการ "ยึดดอก พกณู" มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกณู"
- ตัวแปรต้น ทศนคติต่อโครงการ "ยึดดอก พกณู"
- ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกณู"

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจะเข้าไปในพื้นที่ ของกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ คือ มหาวิทยาลัยทั้ง 4 แห่ง ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น หลังจากนั้นได้แจกแบบสอบถามให้กลุ่มเป้าหมาย คือ นิสิต นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน โดยที่จะให้กลุ่มเป้าหมายทำหน้าที่รายงานข้อมูล หรือกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้แล้วข้างต้น โดยเริ่มทำการเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม 2551 ถึง วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการศึกษาและค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่างๆ รวมทั้งคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้จะป็นคำถามชนิดปลายปิด และปลายเปิด โดยแบ่งโครงสร้างคำถามออกเป็น 5 ส่วน 41 ข้อ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ เพศ ประเภทของมหาวิทยาลัย สาขาวิชา จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกณู" จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกณู" จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อโครงการ “ยึดอก พกถุง” จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการ “ยึดอก พกถุง” จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น, ประโยชน์ และข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงานโครงการ “ยึดอก พกถุง” ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ

การทดสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาถึงความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษา (Wording) และนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ให้มีความเหมาะสม ก่อนทำการศึกษา และเก็บข้อมูลจริงต่อไป
2. จากนั้นผู้วิจัยได้เลือกวิธีการทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษา ไปทำการทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่จะมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดก่อน เพื่อที่จะได้ทดสอบคำถามในแต่ละข้อ แต่ละตอนในแบบสอบถามว่า จะสามารถสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้องการหรือไม่ รูปแบบคำถามจะมีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้ หรือไม่และนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพในด้านความสม่ำเสมอ(Consistency) และความคงที่ (Stability) ของข้อมูล โดยการหาค่า Cronbach's Alpha Coefficient เพื่อหาระดับความเที่ยงของแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยนำเครื่องมือมาทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดย

- 1) ในส่วนของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ “ยึดอก พกถุง” ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson's Method) สำหรับการทดสอบที่มีการให้คะแนนแต่ละข้อเป็นแบบ 0,1 (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ = 0.256 เนื่องจากแบบวัดฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นต่ำมาก จึงได้ปรับปรุงคำถามใหม่ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง และเมื่อคำนวณค่าความเชื่อมั่นจากข้อมูลจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.727

- 2) ในส่วนของทัศนคติต่อโครงการ "ยึดอก พกถุง" ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตร Alpha Coefficient ของ Cronbach ซึ่งใช้สำหรับแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543)

ค่าความเชื่อแบบวัดทัศนคติ = 0.822

- 3) ในส่วนของการมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง" ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตร Alpha Coefficient ของ Cronbach (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการมีส่วนร่วม = 0.922

4. สำหรับในส่วนของคำถามปลายเปิดนั้น ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบภาษากับการสื่อความหมาย ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้ข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์การให้คะแนน

จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะกำหนดมาตรฐาน หรือเกณฑ์ในการให้คะแนนตัวแปรดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกถุง" จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

ความบ่อยครั้ง

การเปิดรับสื่อมวลชน บ่อยมาก (มากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์) 5 คะแนน

บ่อย (1 ครั้ง / สัปดาห์) 4 คะแนน

พอสมควร (2-3 ครั้ง / เดือน) 3 คะแนน

นานๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง หรือบ่อยน้อยกว่านั้น)

2 คะแนน

ไม่เคย 1 คะแนน

การเปิดรับสื่อบุคคล บ่อยมาก (มากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์) 5 คะแนน

บ่อย (1 ครั้ง / สัปดาห์) 4 คะแนน

พอสสมควร (2-3 ครั้ง /เดือน)	3 คะแนน
นานๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง หรือบ่อยน้อยกว่านั้น)	2 คะแนน
ไม่เคย	1 คะแนน
การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ บ่อยมาก (มากกว่า 1 ครั้ง ต่อสัปดาห์)	5 คะแนน
บ่อย (1 ครั้ง / สัปดาห์)	4 คะแนน
พอสสมควร (2-3 ครั้ง /เดือน)	3 คะแนน
นานๆ ครั้ง (เดือนละครั้ง หรือบ่อยน้อยกว่านั้น)	2 คะแนน
ไม่เคย	1 คะแนน

และจะนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

1. คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสาร
ในระดับต่ำมาก
2. คะแนนระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสาร
ในระดับต่ำ
3. คะแนนระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสาร
ในระดับปานกลาง
4. คะแนนระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสาร
ในระดับสูง
5. คะแนนระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีปริมาณการเปิดรับข่าวสาร
ในระดับสูงมาก

2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกณฺ"

ในการวัดตัวแปรความรู้เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกณฺ" จะแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

ตอบถูก (รู้)	1	คะแนน
ตอบผิด (ไม่รู้)	0	คะแนน

และจากแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับโครงการ "ยึดอก พกณฺ" จำนวน 10 ข้อ จะนำคะแนนที่ได้มาจัดระดับความรู้ เป็น 3 ระดับ

มีความรู้มาก	7-10	คะแนน
มีความรู้ปานกลาง	4-6	คะแนน
มีความรู้น้อย	0-3	คะแนน

3. ทักษะคิดต่อโครงการ "ยึดอก พกณฺ"

ทักษะคิดต่อโครงการ "ยึดอก พกณฺ" จะเป็นการวัดความคิดเห็น โดยจะแบ่งระดับของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	คะแนน

และจากการให้คะแนนทักษะคิดดังกล่าว ถ้าเป็นข้อความเชิงลบ (Negative) จะให้คะแนนสลับกับกับข้อความเชิงบวก (Positive)

ส่วนการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะคิด จะมีเกณฑ์ดังนี้

1. คะแนนระหว่าง 1.00-1.49 จะมีทักษะคิดทางลบมาก
2. คะแนนระหว่าง 1.50-2.49 จะมีทักษะคิดทางลบ

3. คะแนนระหว่าง 2.50-3.49 จะมีทัศนคติเป็นกลาง
4. คะแนนระหว่าง 3.50-4.49 จะมีทัศนคติทางลบบวก
5. คะแนนระหว่าง 4.50-5.00 จะมีทัศนคติทางบวกมาก

4. การมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดอก พกถุง"

การมีส่วนร่วมต่อโครงการ "ยึดอก พกถุง" จะเป็นการประเมินความรับผิดชอบต่อของกลุ่มตัวอย่างต่อโครงการ "ยึดอก พกถุง" โดยจะมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

บ่อยมาก	5	คะแนน
บ่อย	4	คะแนน
พอสมควร	3	คะแนน
นานๆครั้ง	2	คะแนน
ไม่เคย	1	คะแนน

ส่วนการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนการมีส่วนร่วม จะมีเกณฑ์ดังนี้

1. คะแนนระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำมาก
2. คะแนนระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมต่ำ
3. คะแนนระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
4. คะแนนระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมสูง
5. คะแนนระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วมสูงมาก

การประมวลผลข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำข้อมูล ที่จะมีการกำหนดรหัส (Coding) มาประมวลผลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science)

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายถึงลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ สาขาวิชาที่ศึกษา ประเภทของมหาวิทยาลัย การเปิดรับข่าวสารโครงการ "ยึดดอก พกถุง" ความรู้เกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกถุง" ทศนคติเกี่ยวกับโครงการ "ยึดดอก พกถุง" และการมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกถุง" โดยการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย แล้วแต่กรณี
2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้
 - I. สมมติฐานที่ 1 – สมมติฐานที่ 4
สถิติที่ใช้ คือ t-Test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยในกรณีที่มี 2 กลุ่มและ ANOVA เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน ในกรณีที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อทดสอบลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และมีส่วนร่วมในโครงการ "ยึดดอก พกถุง" ที่แตกต่างกันหรือไม่
 - II. สมมติฐานที่ 5 – สมมติฐานที่ 7
สถิติที่ใช้ คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐาน